

Hamsun-nytt

Hamsun-Selskapets informasjonsblad

Nr 1/2000

Notater i

margen :

Ronald P Finger i Kiel har sendt oss en stor, detaljert og meget imponerende bibliografi over Hamsun i Tyskland. Bibliografien vil bli plassert i Hamsun-Selskapets bibliotek på Skogheim, Hamarøy.

Nationaltheatret i Oslo skal i mars gjestespille i England - bl.a. med den fabelaktige Sultforestillinga som gikk for fulle hus i hele fjor. Engelskmenn flest har jo aldri fått øynene opp for Hamsun; kanskje vil dette nå snu seg?

Hittil er det ca. 330 av Selskapets medlemmer som har betalt den lille ekstra giroen på kr. 40,- som lå ved den boka vi sendte medlemmene før jul. Disse ekstrapengene er styret veldig takknemlig for, det letter vår budsjettssituasjon vesentlig. Noen av medlemmene har endog sendt noen 10-ere i ekstra støtte, og styret sier hjertelig takk til dere alle, og særlig til Knut Müller-Nilssen fra Gjerdrum for hans generøse gave.

Om det er noen som fortsatt har planer om å sende oss en slik 40-kroners hilsen, så er det ikke for sent! Bruk vår bankgirokonto for varekjøp.

Melding til alle Hamsun-samlere: Den tyske boka med artikler om Hamsun og Thomas Mann (se egen notis s. 3), er til salgs hos Toten Interbok, Postboks 84, 2851 Lena. Tlf. 61 16 05 94. Boka koster ca. 100 kroner.

Giro for innbetaling av Hamsun-Selskapets medlemsavgift vil bli sendt ut i løpet av 2-3 uker. Vær beredt!

Har du problemer med å finne alle de gode Hamsun-sitatene? I så fall vil Gyldendal nå komme deg til unnsetning: En bok med Hamsun-funn er under forberedelse. Boka skal etter planen lanseres under Hamsun-dagene på Hamarøy i august.

Skandaløs Hamsun- omtale i England

Den engelske storavisen **The Independent** hadde 11. februar en helsides artikkel preget av uvanlig aggressiv omtale av Knut Hamsun og av den svenske filmen "Hamsun" (med Max von Sydow og Ghita Nørby). Artikkelforfatteren synes åpenbart at alt ved Hamsun er negativt, ja, endog navnet Hamarøy ("the icy town of Hamarøy") lyder ille i hans ører ("sounds more like an affliction than a birth place").

Artikkelen er skrevet av journalist Roger Clarke som en forhåndsomtale av den svenske Hamsun-filmen, og i den anledning kan han f.eks. fortelle at siden Hamsun var nazist, er han tabu (a taboo subject) i Norge i dag. Det fins derfor ingen Hamsun-statuer (det fins vitterlig minst to), og det fins ingen gater eller veier med Hamsuns navn (det fins minst seks). Grunnen til at det i dag ikke fins noen i Norge som vil bo i en Hamsun-gate, er, ifølge Clarke, at en slik gate jo ville føre rett til Goebbels-alleen og videre til gasskammeret.

Like sjikanøs er omtalen av den svenske filmen. Clarke hevder at filmen gir et falskt positivt bilde av Hamsun, f.eks. i skildringa av Hamsuns møte med Hitler. Filmen bygger på referatene til de som var til stede, bl. a. tolken, og som har fortalt at den tunghørte Hamsun avbrøt Hitler for å fremme sitt ærend, nemlig å få Terboven og hans terror ut av Norge. Etter et par avbrytelser ble Hitler rasende og forlot møtet mens Hamsun begynte å gråte av fortvilelse.

Dette er historieforfalskning, hevder Clarke, som påstår at "de fleste" skildringene av dette møtet forteller at Hitler og Hamsun hadde det usedvanlig hyggelig (extremely cozy) sammen! Hvem som står bak disse skildringene, sier Clarke ingenting om.

Grunnen til at filmen på denne måten har valgt å dekke over Hamsuns nazisme, hevder journalisten videre, er at bare på den måten var det mulig å få lov til å lage filmen i Skandinavia. Hele dette film-prosjektet er altså en slags kamuflert nazi-propaganda, og journalisten konkluderer med å slutte seg til en canadisk jøde som hevder at filmen aldri burde vært laget (its very existence /is/ offensive).

Filmmanuset ble som kjent skrevet av Per-Olof Enqvist. For en gammel sosialist som han vil det formodentlig være litt overraskende å bli uthengt som nazi-medløper.

Foreløpig er det ikke kjent om noen har tatt til motmæle mot oppslaget i The Independent, men det er ganske mange - både i Norge og i Sverige - som nå bør føle seg trakkett på tærne. Hansun-selskapet har sendt et motsvar til avisen; det gjenstår å se om det blir tatt inn.

Hamsun-dager fra

4. til 13. august

Det brygger opp til nye Hamsun-dager på Hamarøy, forteller den travle kultursjef Helga Wiik på telefon fra Oppeid. Også i år er det komponert et innholdsrikt og allsidig program, med lokale aktører side om side med størrelser som Ole Edvard Antonsen, Kari Bremnes, Anne-Grethe Preus og rockebandet Madrugada, de ferske Spellemannspris-vinnerne fra Vesterålen.

Åpningsfestlighetene finner sted på Hamsuns fødselsdag, fredag 4. august., og da åpner også kunst-utstillingene til m. a. Olaf Andersen, Lars Lerin og Martin Due. Kvelden avsluttes med konsert i Hamarøy kirke med trompetisten Ole Edvard Antonsen og organist Bjørn Andor Drage.

Lørdag 5. august blir det markedsdag i Skutvik, og utpå kvelden holder Kari Bremnes, sammen med sine to brødre, Ola og Lars, konsert i det gamle Mellageret på Tranøy.

Søndagskvelden er det premiere på årets teaterforestilling, som er en dramatisering av *Sværmere*, framført av Hamarøy Amatør-teaterlag. Forestillinga blir spilt også på tirsdag, onsdag og torsdag.

Utover i uka blir det også en rekke musikalske arrangementer - intimkonserter, storbandjazz, litterær musikkafte, aften med orkesteret "Bossa Nordpå" - og under tittelen "Markens grøde" vil det også bli arrangert matkultur-seminar og gourmet-aften på Hamarøy Hotell, Innhavet.

Onsdag kveld den 9. august starter Hamsun-Selskapets store litteraturseminar med åpningsforelesning fulgt av tradisjonell mottagelse med generøse mengder hvitvin og snacks (se egen artikkel neste side), parallelt med at Gunstein Draugedalen og Olav Rune Bastrup holder Hamsun-konsert i Hamarøy kirke.

Torsdagskvelden er det konsert med Anne-Grethe Preus, fredags-kvelden er det konsert med Madrugada, lørdag er det stor markedsdag på Hamarøy bygde-tun, og om kvelden blir det folkefest i Hamarøyhallen.

De som har litt energi igjen, inviteres så til å bli med på Hamsun-marsjen "På gjengrodde stier" på søndag den 13, eller de kan stikke innom Hamarøyhallen hvor det denne dagen skal være felles kulturmarkering for de tre nabokommunene Tysfjord, Steigen og Hamarøy.

Det arbeides dessuten med planer om en rekke mindre arrangementer, seminarer for barn og

ungdom, utflukter, litterære strandhugg, etc. Detaljert program vil være klart i mai. Nærmere informasjon og billettbestillinger på tlf. 757-70930.

Hamsunsuksess i Grimstad

Hamsun-kvelden i Grimstad 18. januar med skuespillerne Monna Tandberg og Lars Andreas Larsen ble en stor suksess. Grimstad rådhus var fylt til randen av mennesker som hadde kommet for å høre Monna Tandberg lese fra Hamsuns debutbok *Den Gaadefulde* (1877), og Lars Andreas Larsen lese fra *Paa gjengrodde stier* (1949). Arrangør var Hamsun-Selskapets lokalavdeling i Grimstad, i samarbeid med Teatrets Venner.

Valg av styre i Grimstad- avd.

I forbindelse med Hamsun-kvelden i Grimstad rådhus 18. januar ble det også avviklet årsmøte i Hamsun-selskapets lokalavdeling i Grimstad. Det avgående interimstyret kunne se tilbake på et aktivt arbeidsår og høstet stor ros for sin innsats. Følgende personer ble valgt inn i det "permanente" styret: Ola Veigaard (formann), Knut Brautaset, Kirsten Hanssen, Bjørn Hemmer, Solveig Jentoft, Odd Johnsen og Eva Wiksen Næser. Varamedlemmer: Anne Haugland, Odd Grjotheim og Solveig Kleivene.

I forbindelse med årsmøtet tegnet det seg 20 nye medlemmer i Hamsun-Selskapet. Derved har lokalavdelinga i Grimstad i løpet av det siste halvåret klart å tegne i alt ca. 80 nye medlemmer, noe som igjen fører til at Hamsun-Selskapet på landsbasis nå er kommet opp i ca. 850 medlemmer. Målet er at vi i løpet av dette året skal passere 1000, og vi oppfordrer alle våre medlemmer til å tenke etter om dere ikke har noen bekjente som burde verves. Det finnes mange tusen Hamsun-entusiaster i Norge, og de fleste av dem er dessverre ikke medlemmer i Hamsun-Selskapet. Det må vi gjøre noe med!

Hamsun-seminar

fra 9. til 11. august

Hamsun-Selskapet kan på nytt ønske velkommen til et 3-dagers litteraturseminar under Hamsun-dagene på Hamarøy. Seminaret arrangeres i år for 10. gang, og som vanlig i

nært samarbeid med Hamarøy kommune.

Seminaret starter på tradisjonelt vis med åpningsforelesning og mottakelse om kvelden onsdag 9. august og avsluttes fredag kveld 11. august med bål, reker og hvitvin ved strandkanten. I mellomtiden skal ti foredragsholdere i ilden; til sammen dekker de et så bredt spekter av Hamsun-relaterte emner at her skulle det virkelig være noe for enhver smak - både biografi og lokalhistorie, både tekst og musikk, både poesi og prosa.

Brev og lyrikk

En av attraksjonene er professor Harald S. Næss fra Kristiansand. Han kommer i løpet av våren med 6. og siste bind av Hamsuns brev, og vi har invitert ham til Hamarøy for å få hans avsluttende kommentar til de mange arbeidsår han har tilbrakt sammen med brevsriveren Hamsun.

Professor Hans H. Skei ved Universitetet i Oslo er en av de mest aktive og inn-flytelsesrike personer i norsk litteratur-forskning i dag. Dessuten er han en intens og usedvanlig veltalende foreleser, med særlig godt grep på lyrikk, og derfor har vi bedt ham om å forelese om lyrikeren Hamsun. Det har han sagt ja til!

Hamsun i utlandet

Hamsuns internasjonale innflytelse skal vi i år få belyst via to forelesere fra Øst-Europa: Professor Ljubisa Rajic fra Beograd er i løpet av de siste par år blitt kjent som krigskorrespondent i Dagbladet. Men Rajic er også litteraturforsker, og han kommer til Hamarøy for å snakke om Hamsun i Jugoslavia, med særlig vekt på en ny utgave av *Sult*.

Fra Bulgaria kommer norsklektor Snezjana Djenkova ved Universitetet i Burgas for å orientere om Hamsuns posisjon i Bulgaria. For også i dette for oss så fjerne landet har Hamsun et stort navn, viser det seg.

Musikk

Musikkhistorikeren Ivar Roger Hansen fra Mo i Rana har tidligere gjort stor lykke som foreleser under Hamsun-seminaret på Hamarøy. I år kommer han tilbake for å snakke om musikk og musikere i Hamsuns forfatterskap. Emnet er forbausende stort, for musikere er det mange av i Hamsuns bøker, og Ivar Roger Hansen har gått dem alle nærmere etter i sømmene.

Pan

Førsteamanuensis i allmenn litteraturv-itenskap, Britt Andersen fra Universitetet i Trondheim, har på sin side gått løytnant Glahn og jomfru Edvarda nærmere etter i sømmene; hun skal med andre ord holde et foredrag om *Pan* (1894), en av de beste og en av de mest kompliserte av Hamsuns romaner.

I Æventyrland

Kultursekretær Bjørn Rudborg og norsklektor Ole Petter Førland, de to modige menn som sist høst reiste i Hamsuns fotspor gjennom Kaukasus, kommer til Hamarøy med et

lysbilledforedrag om sin reise - og om Hamsuns reise "I Æventyrland" for akkurat 100 år siden.

Ekskursjon

I tillegg kommer et par andre foredrag som i skrivende stund ikke er helt avklart. Det som imidlertid er helt avklart, er at seminaret på fredag ettermiddag skal på ekskursjon til det gamle handelsstedet på Korsnes, hvor Hamsun arbeidet en kort tid i sin ungdom. Ekskursjonsleder er lokalhistoriker Bjørg Evjen fra Universitetet i Tromsø.

Endelig program vil være klart i god tid før påske, og Hamsun-Nytt kommer med alle detaljer i sitt neste nr, dvs. i mai.

Påmelding

Seminaravgiften er i år satt til 800 kroner for Hamsun-selskapets medlemmer, 900 kroner for ikke-medlemmer. Avgiften inkluderer mottakelse med hvitvin onsdag kveld, forelesninger i to dager, lunsj torsdag og fredag, rikelig med kaffe/te underveis, ekskursjon fredag og avslutningsfest fredag. Alle seminar-deltakerne får seminarrapporten gratis tilsendt.

Påmeldingen til seminaret starter egentlig ikke før i mai, men dersom Hamsun-Selskapets medlemmer allerede nå vil reservere plass, kan de gjøre det på telefon 757-70930.

K. R. Goll og Hamsun

I Hamsun-Nytt 4/99 hadde vi en liten notis om den tyske forfatteren Klaus Rainer Goll og hans artikkel om Hamsun og Aurdal. I et hyggelig brev forteller nå Goll - som i flere år har vært medlem av Hamsun-Selskapet - at han har holdt flere foredrag om Hamsun i Tyskland, og at interessen er meget stor. Foredraget er ledsaget av en dokumentarutstilling om Hamsun og Thomas Mann. Denne utstillinga arbeides det nå med å få satt opp på Hamarøy og i Grimstad.

Klaus Rainer Golls artikkel om Hamsun og Aurdal er forøvrig bare første del av et større Hamsun-arbeid Goll holder på med.

HAMSUN-

SELSKAPET

Hamsun-Selskapet ble stiftet under Hamsun-dagene på Hamarøy 1988, med det formål å arbeide for å utbre interessen for Knut Hamsuns forfatterskap.

Medlemskontingent:

Kr 200,- pr. år for enkelt-medlemmer, kr 250,- for par, kr 500,- for institusjoner.

Bankkonto medlemsavgift:

4612-20.89533

Bankkonto varesalg:

4612-20.93468

Styre:

Nils M. Knutsen, Tromsø, leder

Even Arntzen, Tromsø, nestleder

Torill Halmøy, Hamarøy

Leif Gaarder, Hamarøy

Alf Einar Øien, Narvik

Lars Frode Larsen, Oslo

Ernst R. Mortensen, Alta

Varamedlemmer:

Henny Moan, Oslo

Kåre-Bjørn Kongsnes, Tromsø

Helga Wiik, Hamarøy

Ole P. Førland, Oslo

Selskapets adresse:

Postboks 31

Kramboden -

Hamsun-Selskapet kan tilby sine medlemmer følgende salgsartikler:

Lydbokforlagets Hamsun-bøker 25% rabatt

Hamsun i Tromsø. 10 foredrag fra

Hamsun-konferansen i Tromsø 1995 kr 150,-

(ordinær pris kr 225,-)

Øvrige bøker i Hamsun-Selskapets skriftserie: 50 % rabatt

Hamsun-Selskapets T-skjorte kr 75,-

Arve Heløy: "Abdullahs Haab" -

CD m/Hamsuntekster (butikkpris kr 169,-) kr 120,-

Plakater (60 x 90 cm) med Hamsun-portrett i farger kr 75,-

Kaffekrus m/Hamsun-portrett kr 80,-

"Lurtonen" av Knut Pedersen kr 100,-

Porto kommer i tillegg